

สหภาพยุโรป

European Union-EU

ที่ตั้ง ในทวีปยุโรป พื้นที่ 4,324,782 ตร.กม. หรือประมาณ 4,079,962 ตร.กม. (ไม่รวมสหราชอาณาจักร)

ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ บรัสเซลส์ เบลเยียม ใช้เป็นที่ประชุมของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (The Council of European Union) และรัฐสภายุโรป (European Parliament) สตราสบูร์ก ฝรั่งเศส ใช้เป็นที่ประชุมของรัฐสภายุโรป ลักเซมเบิร์กใช้เป็นที่ประชุมของศาลยุติธรรมแห่งยุโรป (the European Court of Justice-ECJ)

ประเทศสมาชิก 28 ประเทศ : ออสเตรีย เบลเยียม บัลแกเรีย ไชปรัส เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน สหราชอาณาจักร และโครเอเชีย ประชากรรวมกันจำนวน 513,481,700 คน (ม.ค. 2562) อย่างไรก็ตาม EU มีมติเมื่อ 28 ต.ค. 2562 เห็นชอบในหลักการจะให้เลื่อน Brexit จาก 31 ต.ค. 2562 เป็น 31 ม.ค. 2563 หรือเร็วกว่านั้น ซึ่งหากสหราชอาณาจักรออกจาก EU จะส่งผลให้มีสมาชิกคงเหลือ 27 ประเทศ

การก่อตั้ง

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ผู้นำประเทศยุโรปได้มีแนวคิดที่ว่าสันติภาพที่ถาวรจะเกิดขึ้นได้หากนำประเทศคู่แข่งสำคัญในยุโรป ได้แก่ เยอรมนีและฝรั่งเศส มาร่วมมือกันทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมือง ดังนั้น เมื่อปี 2493 นายโรแบร์ต ชูมอง รมว.กระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส (ขณะนั้น) ได้เสนอแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศในยุโรป โดยริเริ่มจากความร่วมมือด้านถ่านหินและเหล็ก นำไปสู่การจัดตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้ายุโรป (European Coal and Steel Community-ECSC) ขึ้นเมื่อปี 2494 และขยายไปสู่ความร่วมมือด้านอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจและพลังงาน เมื่อปี 2500 มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community-EEC) และประชาคมพลังงานปรมาณูยุโรป (European Atomic Energy Community-Euratom) ขึ้นภายใต้สนธิสัญญาโรมและการจัดตั้งตลาดร่วม ต่อมา องค์การบริหารของทั้งสามประชาคมรวมเข้าด้วยกันอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2510 และพัฒนาไปเป็นประชาคมยุโรป (European Community-EC)

การลงนามในสนธิสัญญามาสทริชต์เมื่อ 7 ก.พ. 2535 เป็นการบูรณาการความร่วมมือด้านนโยบายการป้องกันและการต่างประเทศ กิจการภายใน และงานยุติธรรม การจัดตั้งสหภาพทางเศรษฐกิจและการเงินยุโรป การใช้เงินสกุลเดียวกัน (เงินยูโร) นำไปสู่การจัดตั้งสหภาพยุโรป (European Union-EU) และสมาชิกก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามลำดับจนปัจจุบัน EU มีสมาชิกรวม 28 ประเทศ การขยายสมาชิกลำไปสู่ความพยายามปรับโครงสร้างการบริหารภายในของ EU เพื่อให้รองรับจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น และเป็นหลักประกันว่าการขยายสมาชิกจะไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของ EU จึงมีการจัดทำสนธิสัญญานิซ (Treaty of Nice) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2546 และในปีเดียวกัน EU ได้พยายามจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยธรรมนูญยุโรป (Treaty establishing a Constitution for Europe) เน้นหาเน้นการปรับโครงสร้างกระบวนการตัดสินใจและการจัดการของ EU ให้มีลักษณะเป็นสถาบันและมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ที่สำคัญ คือ การมีตำแหน่งประธาน EU ที่มีวาระแน่นอน (ไม่ใช่มาจากการหมุนเวียนในกลุ่มสมาชิก) การมีตำแหน่งที่เป็นเสมือน รมว.กระทรวงการต่างประเทศ ของ EU อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศสและเนเธอร์แลนด์ต่างจัดการลงประชามติเมื่อปี 2548 ไม่ยอมรับร่างสนธิสัญญาว่าด้วยธรรมนูญยุโรป ส่งผลให้ EU ต้องทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาต่าง ๆ ของร่างสนธิสัญญาว่าด้วยธรรมนูญยุโรป โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกมากขึ้น และปรับถ้อยคำบางประเด็นที่กระทบต่อความเป็นรัฐชาติและอธิปไตยของประเทศสมาชิก ดังนั้น จึงปรับเปลี่ยนชื่อเป็นสนธิสัญญาปฏิรูป (Reform Treaty) หรือสนธิสัญญาลิสบอน (Treaty of Lisbon) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 ธ.ค. 2552

วันชาติ 9 พ.ค. ถือเป็น Europe Day ซึ่งเป็นวันหยุดแห่งชาติของประเทศใน EU เนื่องจาก 9 พ.ค. 2493 เป็นวันที่นายชูมองเสนอแผนการจัดตั้ง ECSC ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดตั้ง EU ในปัจจุบัน

กลไกความร่วมมือ EU เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศระดับรัฐบาล (intergovernmental organisation) ผสมผสานกับการเป็นองค์การเหนือรัฐ (supranational organisation) กฎหมายสูงสุดหรือรัฐธรรมนูญของ EU มีลักษณะเป็นสนธิสัญญาที่ใช้ในการจัดตั้งประชาคมยุโรปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น สนธิสัญญาปารีสปี 2493 ที่รองรับการจัดตั้ง ECSC สนธิสัญญาโรมปี 2500 ที่รองรับการจัดตั้ง Euratom กฎหมายยุโรปตลาดเดียว (The Single European Act) ปี 2529 สนธิสัญญาสหภาพยุโรปหรือสนธิสัญญามาสทริชต์ปี 2535 สนธิสัญญานิซปี 2546 สนธิสัญญาลิสบอนปี 2552

องค์กรบริหารของ EU ประกอบด้วย

1) คณะมนตรียุโรป (European Council) หรือที่ประชุมสุดยอด EU ประกอบด้วย ผู้นำรัฐหรือผู้นำรัฐบาลและประธานคณะกรรมการยุโรป มาร่วมประชุมหารือกันอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปีทุกกรอบไตรมาส เพื่อผลักดันนโยบายการพัฒนา EU และกำหนดแนวนโยบายทั่วไป ทั้งนี้ นาย Herman Van Rompuy นรม.เบลเยียม ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะมนตรียุโรปคนแรกตั้งแต่ พ.ย. 2552 โดยดำรงตำแหน่งติดต่อกัน 2 วาระ (วาระละ 2 ปี 6 เดือน) คือ วาระที่ 1 ระหว่าง 19 ธ.ค. 2552-31 พ.ค. 2555 และวาระที่ 2 ระหว่าง 1 มิ.ย. 2555-30 พ.ย. 2557 ส่วนประธานคณะมนตรียุโรปคนปัจจุบัน คือ นาย Charles Michel นรม.เบลเยียม วาระดำรงตำแหน่ง 1 ธ.ค. 2562-31 พ.ค. 2565) หน้าที่หลักของประธานคณะมนตรียุโรป คือ เป็นประธานการประชุมสุดยอด EU กำหนดแนวนโยบาย และการจัดองค์กร EU ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ปัจจุบันนาง Ursula von der Leyen ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการยุโรป วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี คณะกรรมาธิการยุโรปชุดปัจจุบันดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 ธ.ค. 2562-31 ต.ค. 2567 สมาชิกประกอบด้วยกรรมาธิการรับผิดชอบด้านต่าง ๆ 28 คน ที่มาจากประเทศสมาชิก 28 ประเทศ เมื่อ 1 ธ.ค. 2562 มีการแต่งตั้งสมาชิก 27 ประเทศ ให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมาธิการยุโรป เว้นโควตาของสหราชอาณาจักร เพราะอยู่ระหว่างจัดการเลือกตั้งทั่วไปและเตรียม Brexit โดยกรรมาธิการยุโรปแต่ละคนทำงานอย่างเป็นอิสระจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก หน้าที่รับผิดชอบหลักของคณะกรรมาธิการยุโรป คือ การเป็นผู้รับผิดชอบงานประจำส่วนใหญ่ของ EU และส่งเสริมผลประโยชน์โดยทั่วไปของ EU ได้แก่ ริเริ่มร่างกฎหมายและส่งผ่านร่างกฎหมายไปยังรัฐสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป การใช้และปฏิบัติตามกฎหมายงบประมาณและนโยบายตามมติของสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป และเป็นเสมือนผู้พิทักษ์รักษาสันติสัญญาต่าง ๆ ของ EU รวมถึงเป็นตัวแทนของ EU ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และทำหน้าที่ในการเจรจาต่อรองข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเจรจาในเรื่องการค้าและการร่วมมือระหว่างกัน

อนึ่ง ตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการยุโรปมาจากการเสนอชื่อของสมาชิก EU โดยให้รัฐสภายุโรปรับรอง หลังจากนั้น ประธานคณะกรรมาธิการยุโรปเสนอรายชื่อกรรมาธิการยุโรป 28 คนเพื่อให้รัฐสภายุโรปรับรอง

ผู้แทนของ EU ด้านการต่างประเทศ : เป็นตำแหน่งที่กำหนดขึ้นใหม่ตามสนธิสัญญาลิสบอน โดยผู้นำ EU ได้แต่งตั้งนาย Josep Borrell (ชาวสเปน) เป็นผู้แทนระดับสูงด้านการต่างประเทศและความมั่นคงของ EU วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตั้งแต่ 1 ธ.ค. 2562-31 ต.ค. 2567 ทำหน้าที่เสมือน รมว.กระทรวงการต่างประเทศของ EU และเป็นหัวหน้าบริหารสำนักงานกิจการต่างประเทศของยุโรป (European External Action Service-EEAS) ซึ่งตั้งเมื่อ 1 ธ.ค. 2553 ทำหน้าที่เชิงการทูตเสมือนเป็นกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมของ EU มีบุคลากรประมาณ 4,955 คน

องค์กรนิติบัญญัติของ EU มี 2 องค์กร คือ

1) คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (the Council of the European Union) หรือที่ประชุมระดับรัฐมนตรีของ EU ทำหน้าที่ทั้งในด้านนิติบัญญัติและมีอำนาจในการบริหาร ประกอบด้วย รมต.จาก 28 ประเทศสมาชิก (แยกเป็นภารกิจและตำแหน่ง รมต.ด้านต่าง ๆ และแต่ละประเทศจะมีคะแนนเสียงไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในประเทศ) เป็นกลไกหลักที่จัดประชุมเป็นประจำ ประธานคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปจะเป็นแบบหมุนเวียนระหว่างประเทศสมาชิกวาระละ 6 เดือน ฟินแลนด์จะรับหน้าที่เป็นประธาน EU ในห้วง 1 ก.ค.-31 ธ.ค. 2562 และโครเอเชียจะรับช่วงต่อไปในห้วง 1 ม.ค.-30 มิ.ย. 2563 หน้าที่หลักของ

คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป คือ ทำงานร่วมกับรัฐสภายุโรปในการบัญญัติกฎหมาย ประสานแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกบรรลุความตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ ระหว่าง EU กับประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ ใช้อำนาจร่วมกับรัฐสภายุโรปในการอนุมัติงบประมาณของ EU พัฒนานโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง โดยตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมาการลงมติของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปใช้ระบบ “Double Majority” หรือการนับคะแนนเสียงข้างมากจาก 2 เกณฑ์ คือเสียงข้างมากในแง่ของจำนวนประเทศสมาชิก คือ มีประเทศสมาชิกอย่างน้อย 15 ประเทศ สนับสนุน และในแง่ของจำนวนประชากรใน EU โดยในประเทศ (อย่างน้อย 15 ประเทศ) ที่สนับสนุนต้องมีประชากรรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 65% ของจำนวนประชากรทั้งหมดใน EU ด้วย ส่วนประเด็นที่อ่อนไหว เช่น กิจการต่างประเทศ ความมั่นคง การเก็บภาษี ใช้การลงคะแนนเสียงแบบเอกฉันท์

2) รัฐสภายุโรป (European Parliament) ประกอบด้วยผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงในประเทศสมาชิก โดยจำนวนสมาชิกรัฐสภายุโรปจากแต่ละประเทศจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรของประเทศนั้น ๆ ปัจจุบัน รัฐสภายุโรปมีจำนวนสมาชิก 751 คนจาก 28 ประเทศ สมาชิกวาระ 5 ปี การปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภายุโรปจะไม่ยึดหลักสัญชาติหรือประเทศ แต่จะทำงานโดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวทางการเมืองแบบเดียวกัน เช่น กลุ่มอนุรักษ์นิยม กลุ่มสังคมนิยม กลุ่มพิทักษ์สิ่งแวดล้อม หน้าที่หลักของรัฐสภายุโรปคือ ตรวจสอบและบัญญัติกฎหมายของ EU โดยส่วนใหญ่จะใช้อำนาจร่วมกับคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป อนุมัติงบประมาณของ EU ตรวจสอบการทำงานของสถาบันต่าง ๆ ใน EU ตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการไต่สวน ให้ความเห็นชอบข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การรับสมาชิกใหม่ และความตกลงด้านการค้า หรือการมีความสัมพันธ์ในเชิงการรวมกลุ่มระหว่าง EU กับประเทศที่สาม

องค์กรตุลาการของ EU ได้แก่

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union) ประกอบด้วยผู้พิพากษา 28 คน (แต่งตั้งจากประเทศสมาชิกประเทศละ 1 คน) มีวาระ 6 ปี และตุลาการผู้แถลงคดี (Advocate General) อีก 8 คน (วาระละ 6 ปี) ทำหน้าที่เสนอความเห็นในคดีต่าง ๆ ก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล ผู้พิพากษาแต่ละคนสามารถต่ออายุได้เมื่อครบวาระหากประเทศสมาชิกที่แต่งตั้งผู้พิพากษาคงกล่าวเห็นควร ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปมีหน้าที่หลักในการตีความวินิจฉัยข้อพิพาทให้เป็นไปตามสนธิสัญญาต่าง ๆ ของ EU เพื่อให้กฎเกณฑ์ทางกฎหมายมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิก

ศาลทั่วไป (General Court) ประกอบด้วยผู้พิพากษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิก 28 ประเทศ วาระ 6 ปี และคณะกรรมการพิจารณาคดีของราชการ (Civil Service Tribunal) ประกอบด้วยผู้พิพากษา 7 คน มาจากการแต่งตั้ง วาระ 3 ปี

เศรษฐกิจ ภาคการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ น้ำมันพืช หัวผักกาดหวาน ไวน์ องุ่น ผลิตภัณฑ์นม เนื้อวัว เนื้อแกะ เนื้อหมู เนื้อไก่ และปลา ภาคอุตสาหกรรม ผลผลิตที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมทั้งที่มีเหล็กเป็นส่วนประกอบและแบบปลอดเหล็ก ปิโตรเลียม ถ่านหิน ซีเมนต์ เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ อุตสาหกรรมการบิน อุปกรณ์ด้านการขนส่งทางรถไฟ อุปกรณ์ด้านอุตสาหกรรม อุปกรณ์ด้านพลังงานไฟฟ้าและการต่อเรือ อุปกรณ์การก่อสร้าง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม เฟอร์นิเจอร์ กระดาษ สิ่งทอและการท่องเที่ยว

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักร ยานพาหนะ เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เชื้อเพลิง เครื่องบิน พลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเฟอร์นิเจอร์

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เชื้อเพลิงและน้ำมันดิบ เครื่องจักร ยานพาหนะ เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ แร่อัญมณี สิ่งทอ เครื่องบิน พลาสติก เหล็กและเรือ

ในระดับความร่วมมือภายใน EU ยกเลิกอุปสรรคทางการค้าใช้เงินตราสกุลเดียวกัน และมุ่งสู่การมีมาตรฐานการครองชีพที่ร่วมกันในระดับระหว่างประเทศ EU มีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนบทบาททางการค้า การเมืองและเศรษฐกิจของตน อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ อาทิ รายได้เฉลี่ยต่อหัว และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศสมาชิกบางส่วนของ EU ยังไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มประเทศใช้เงินยูโร ปัจจุบัน กลุ่มยูโรโซนมีสมาชิกเพียง 19 ประเทศจากประเทศสมาชิก EU 28 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม ไชปรัส เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สโลวะเกีย สโลวีเนีย สเปน ลัตเวีย และลิทัวเนีย

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : ยูโร (Euro)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ยูโร : 1.098 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 ยูโร : 33.44 บาท (4 ต.ค. 2562)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) : 18,756,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (World Bank, 2561)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ: 2.0%

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 36,546 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 249.10 ล้านคน

อัตราการว่างงาน : 6.8%

อัตราเงินเฟ้อ : 1.8%

การทหาร การทหาร ความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นไปด้วยความสมัครใจ ในรูปแบบการกำหนดนโยบาย ด้านความมั่นคงและการป้องกันร่วมกัน การส่งกองทัพเข้าร่วมในกระบวนการสันติภาพ ปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมและปฏิบัติการของ NATO แต่หลังจากสหราชอาณาจักรจัดลงประชามติเรื่อง Brexit เมื่อ มิ.ย. 2559 และนายโดนัลด์ ทรัมป์ เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ เมื่อ ม.ค. 2560 EU ยิ่งตระหนักถึงการหันมาพึ่งพาตนเองทางด้านความมั่นคงและการป้องกัน รวมทั้งเร่งบูรณาการเชิงลึกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ การบัญชาการร่วม การพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ และการใช้ทรัพยากรร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเมื่อ ก.ย. 2560 ฝรั่งเศสริเริ่มการทำข้อตกลง European Intervention Initiative (EII) ซึ่งเป็นการจัดตั้งกองกำลังร่วมแทรกแซงยามวิกฤติ โดยมีชาติยุโรปเข้าปัจจุบันมีประเทศเข้าร่วม 13 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส เบลเยียม เดนมาร์ก เอสโตเนีย เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส ฟินแลนด์ นอร์เวย์ สเปน สหราชอาณาจักร สวีเดน และอิตาลี นำไปสู่การจัดทำกรอบความร่วมมือ Permanent Structured Cooperation on Security and Defence (PESCO) ซึ่งถือเป็นการจัดตั้งโครงสร้างถาวรด้านความมั่นคงและการป้องกัน เป็นครั้งแรกของ EU เมื่อ ธ.ค. 2560 โดยการพัฒนาขีดความสามารถด้านการทหารต่าง ๆ ในกรอบ PESCO ยังอยู่ในความดูแลของประเทศสมาชิก และกองทัพของแต่ละประเทศมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ในกรอบความร่วมมืออื่น ๆ เช่น UN

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ เข้าร่วมในองค์การระหว่างประเทศ Australian Group, BIS, CBSS, CERN, EBRD, FAO, FATF, G-8, G-10, G-20, IDA, IEA, WTO, OECD มีสถานะเป็นคู่เจรจาในกรอบ ASEAN Regional Forum (ARF) และอาเซียน และมีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ใน UN, ในกลุ่ม SAARC (South Asian Association for Regional Cooperation), NSG, OAS, UNRWA

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม :

- 1) แนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่าง EU กับสหราชอาณาจักร หลังจาก Brexit
- 2) การขยายสมาชิกของ EU ไปยังประเทศในภูมิภาคบอลข่านตะวันตก
- 3) สถานการณ์ผู้อพยพในยุโรป : แม้จำนวนผู้อพยพจากตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือที่เดินทางเข้าสู่ยุโรปลดลงอย่างมากเมื่อเทียบช่วงวิกฤติผู้อพยพครั้งใหญ่ในยุโรปเมื่อปี 2558 แต่ EU ยังเผชิญความท้าทายด้านการจัดการปัญหาผู้อพยพอย่างต่อเนื่อง เช่น ความไม่พอใจของคนในประเทศต่อการที่รัฐบาลนำงบประมาณไปช่วยเหลือผู้อพยพ การที่ชาติสมาชิกต่างบ่าเบียดไม่ให้อพยพเข้าเทียบชายฝั่งประเทศของตนเอง รวมถึงความเสี่ยงเกิดกระแสผู้อพยพรอบใหม่จากสถานการณ์ความไม่สงบในตะวันออกกลาง และแอฟริกา
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่าง EU กับชาติสมาชิก EU ในภูมิภาคยุโรปตะวันออก ซึ่งมีแนวโน้มจะขัดแย้งกันมากขึ้นในประเด็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบและค่านิยมของ EU อาทิ โปแลนด์ ฮังการี โรมาเนีย

ความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป

ไทยให้ความสำคัญกับ EU ในฐานะเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ และเป็นตลาดขนาดใหญ่ด้วยจำนวนประชากรมากกว่า 500 ล้านคน และเป็นภูมิภาคที่มีอำนาจซื้อสูงที่สุดในโลก EU มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเป็นผู้นำด้านกฎระเบียบและนโยบายด้านการค้าและที่ใช้การค้าที่สำคัญของโลก EU ยอมรับว่า ไทยคือหุ้นส่วนที่สำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในมิติการเมืองและความมั่นคง โดยไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคมาโดยตลอด อีกทั้งยังเป็นตัวกลางสำคัญในการเชื่อมโยง EU กับประเทศอาเซียนอื่น ๆ ทั้งในกรอบอาเซียน-สหภาพยุโรป (ASEAN-EU) และในกรอบ ARF (ASEAN Regional Forum)

ยุทธศาสตร์ไทยต่อ EU คือ การเน้นว่าไทยยึดมั่นในคุณค่าประชาธิปไตยเช่นเดียวกับ EU เพื่อให้ EU เชื่อมมั่นและเห็นไทยเป็นหุ้นส่วนหลักในภูมิภาค เพื่อผลประโยชน์ของไทยในการขยายการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมจาก EU เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการของไทย และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ซึ่งไทยควรพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อการเป็นหุ้นส่วนที่ทัดเทียมกับยุโรปในระยะยาว

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ EU พัฒนาตามลำดับ นับจากที่ EU ประกาศยกเลิกสถานะใบเหลืองไทย เนื่องจากพอใจพัฒนาการของไทยในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (illegal, unreported and unregulated fishing-IUU) หลังจาก EU ให้ใบเหลืองเพื่อเตือนไทยตั้งแต่ เม.ย. 2558 โดยเฉพาะหลังจากไทยจัดการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 14 มี.ค. 2562 EU ส่งสัญญาณเชิงบวกแสดงถึงการยอมรับผลการเลือกตั้งและความชอบธรรมในการจัดตั้งรัฐบาล ส่งผลให้คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ด้านการเมือง คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปเห็นชอบให้กระชับความสัมพันธ์กับไทยเมื่อ 14 ต.ค. 2562 โดยเห็นว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการกระชับความสัมพันธ์กับไทยให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนให้เร่งดำเนินการเพื่อการลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน (Partnership Cooperation Agreement-PCA) และรื้อฟื้นการเจรจาการค้าเสรีอย่างครอบคลุม (FTA) กับไทยด้วยเช่นกัน

ด้านเศรษฐกิจปี 2561 การค้าไทย-EU มีมูลค่า 1,526,119.00 ล้านบาท โดยไทยส่งออกไป EU มูลค่า 803,242.05 ล้านบาท และไทยนำเข้าจาก EU มูลค่า 722,876.95 ล้านบาท ไทยได้ดุลการค้า 80,365.10 ล้านบาท

สินค้าส่งออกของไทยไปตลาด EU ที่สำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ รถยนต์ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศ ผลิตภัณฑ์ยาง แผงวงจรไฟฟ้า ไก่แปรรูป เครื่องจักรกล รถจักรยานยนต์ เครื่องนุ่งห่ม ยางพารา

สินค้านำเข้าของไทยจาก EU ที่สำคัญ เช่น เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องบิน เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ

ด้านการลงทุน เมื่อปี 2561 EU มีโครงการลงทุนของไทยที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จำนวน 156 โครงการ มูลค่า 31,990 ล้านบาท

นาย Charles Michel

ตำแหน่ง	ประธานคณะมนตรียุโรป
เกิด	21 ธ.ค. 2518 (อายุ 45 ปี/ปี 2563) ที่เมือง Namur ในเบลเยียม
การศึกษา	ปี 1998 จบการศึกษาสาขากฎหมายจาก Universite Libre de Bruxelles (ULB) และ University of Amsterdam
สัญชาติ	เบลเยียม

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนาง Amelie Derbaudrenghien

ประวัติทางการเมือง

ปี 2535	- เข้าร่วมกลุ่มการเมือง Young Liberal Reformers of Jodoigne (เป็นเครือข่ายของพรรค Reformist Movement-MR)
ปี 2543	- รัฐมนตรีกิจการภายใน ในท้องถิ่นมณฑล Walloon Brabant
ปี 2549	- นายกเทศมนตรีเมือง Wavre
21 ธ.ค. 2550-14 ก.พ. 2554	- รัฐมนตรีกระทรวงความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
16 ก.พ. 2556-10 ต.ค. 2557	- หัวหน้าพรรค Reformist Movement ในเบลเยียม
11 ต.ค. 2557	- นรม.เบลเยียม
1 ธ.ค. 2562	- เข้ารับตำแหน่งประธานคณะมนตรียุโรป

นาง Ursula von der Leyen

ตำแหน่ง	ประธานคณะกรรมการมาธิการยุโรป
เกิด	8 ต.ค. 2501 (อายุ 62 ปี/ปี 2563) ที่บรัสเซลส์ เบลเยียม
การศึกษา	สาขาเศรษฐศาสตร์ ที่ University of Göttingen เยอรมนี และ London School of Economics สหราชอาณาจักร สาขาการแพทย์ที่ University of Hanover เยอรมนี
สัญชาติ	เยอรมัน
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสกับนาย Heiko von der Leyen มีบุตร 7 คน
ประวัติทางการเมือง	
ปี 2003-2005	สมาชิกรัฐสภาท้องถิ่นรัฐ Lower-Saxony ดูแลกิจการด้านกิจการสังคมสตรี ครอบครัวและสุขภาพ
ปี 2005-2009	รัฐมนตรีด้านกิจการครอบครัวและเยาวชน
ปี 2009-2013	รัฐมนตรีแรงงานและกิจการสังคม
ปี 2013-2019	รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม
1 ต.ค. 2562	เข้ารับตำแหน่งประธานคณะกรรมการมาธิการยุโรป

คณะผู้บริหาร EU

ประธานคณะมนตรียุโรป
ประธานรัฐสภายุโรป
ประธานธนาคารกลางยุโรป

Charles Michel
David-Maria Sassioli
Christine Lagarde

คณะกรรมการยุโรป (ปี 2562 -2567)

ประธานคณะกรรมการยุโรป	Ursula von der Leyen
รองประธานคณะกรรมการยุโรปฝ่ายบริหาร และด้าน Green Deal	Frans Timmermans
รองประธานคณะกรรมการยุโรปฝ่ายบริหาร และด้าน A Europe Fit for the Digital Age	Margrethe Vestager
รองประธานคณะกรรมการยุโรปฝ่ายบริหาร และด้าน An Economy that works for People	Valdis Dombrovskis
ผู้แทนระดับสูงด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคง และรองประธานคณะกรรมการยุโรปด้าน A Stronger Europe in the World	Joseph Borrel
รองประธานคณะกรรมการยุโรป ด้านการส่งเสริมคุณค่าและความโปร่งใส	Vera Jourova
รองประธานคณะกรรมการยุโรป ด้าน Promoting our European Way of Life	Margaritis Schinas
รองประธานคณะกรรมการยุโรป ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและ Foresight	Maros Sefcovic
รองประธานคณะกรรมการยุโรปด้านประชาธิปไตยและโครงสร้างประชากร	Dubravka Sciva
กรรมการยุโรปด้านงบประมาณและการบริหาร	Johannes Hahn
กรรมการยุโรปด้านกระบวนการยุติธรรม	Didier Reynders
กรรมการยุโรปด้านนวัตกรรม การวิจัย วัฒนธรรม การศึกษา และเยาวชน	Mariya Gabriel
กรรมการยุโรปด้านสาธารณสุข	Stella Kyriakides
กรรมการยุโรปด้านพลังงาน	Kadri Simson
กรรมการยุโรปด้านความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ	Jutta Urpilainen
กรรมการยุโรปด้านตลาดภายในภูมิภาค	Thierry Breton
กรรมการยุโรปด้านกิจการประเทศเพื่อนบ้านและการขยายสมาชิก EU	Oliver Varhelyi
กรรมการยุโรปด้านเศรษฐกิจ	Paolo Gentiloni
กรรมการยุโรปด้านสิ่งแวดล้อม มหาสมุทร และประมง	Virginijus Sinkevicius
กรรมการยุโรปด้านการจ้างงานและสิทธิทางสังคม	Nicolas Schmit
กรรมการยุโรปด้านการส่งเสริมความเท่าเทียม	Helena Dalli
กรรมการยุโรปด้านการค้า	Phil Hogan
กรรมการยุโรปด้านเกษตรกรรม	Janusz Wojciechowski
กรรมการยุโรปด้านการส่งเสริม cohesion และการปฏิรูป	Elisa Ferreira
กรรมการยุโรปด้านการคมนาคมขนส่ง	Adina Valean
กรรมการยุโรปด้านการจัดการในภาวะวิกฤติ	Janez Lenarcic
กรรมการยุโรปด้านกิจการภายในภูมิภาค	Ylva Johansson